

Fistel

Ved endetarm

En fistel ved endetarmsåbningen er næsten altid en følgetilstand af en tidligere byld ved endetarmsåbningen. Det er vigtigt, at fistler bliver behandlet, da de ellers har en tendens til at forværres ved at danne forgreninger og flere bylder.

Fistel ved endetarmen

En fistel er en forbindelsesgang fra den endetarmskirtel, der har været betændelse i og til et sted i huden omkring endetarmsåbningen. Ofte vil der også være en forbindelsesgang til endetarmskanalen.

Hvorfor opstår en fistel?

En fistel opstår pga. en manglende opheling af det sår, der kommer, når bylden tømmes via et snit i huden. Forbindelsen ind til endetarmsåbningen opstår som et led i betændelsesprocessen. En byld bliver dog ikke altid efterfulgt af en fistel, kun i ca. 50 % af tilfældene.

Symptomer på fistler

Symptomerne på en fistel er regelmæssig siven af betændelsesvæske fra en lille åbning i huden ved endetarmsåbningen. Der kan være smerter og feber i perioder, hvor afløbet fra fistlen til huden er lukket til, så betændelsen samler sig i fistlen og danner en lille byld.

Behandling af fistler

Det er vigtigt, at fistler ved endetarmsåbningen bliver behandlet, da de ellers har en tendens til at forværres ved at danne forgreninger og flere bylder. Kirurgisk indgreb er den eneste effektive behandling af fistler ved endetarmsåbningen. I de fleste tilfælde kan fistlen behandles ved en simpel, ambulans operation, hvor fistelgangen åbnes. Nogle gange kan det dog være nødvendigt med to operationer, hvor man ved den første operation anlægger et midlertidigt dræn i fistlen for senere at lukke fistlens indre åbning ved en ny operation.

Hvis såret heler ordentligt, er fistlen i reglen helbredt og kommer ikke igen. Ved de større fistler, som ikke kan gennemskæres i deres fulde udstrækning, er risikoen for tilbagefald større.

Forundersøgelse

Du kommer først til en forundersøgelse hos vores speciallæge i mave-tarm kirurgi. Hvis det ved tidsbestillingen oplyses, at årsagen er gener ved endetarmsåbningen, vil der i forbindelse med forundersøgelsen være planlagt en kikkertundersøgelse af endetarmen (rektoskopi).

Speciallægen orienterer dig om hvilke behandlingsmuligheder, der foreligger, og du vil blive informeret om operationens art og varighed, efterforløb samt om mulige bivirkninger og komplikationer ved operationen.

Forventninger

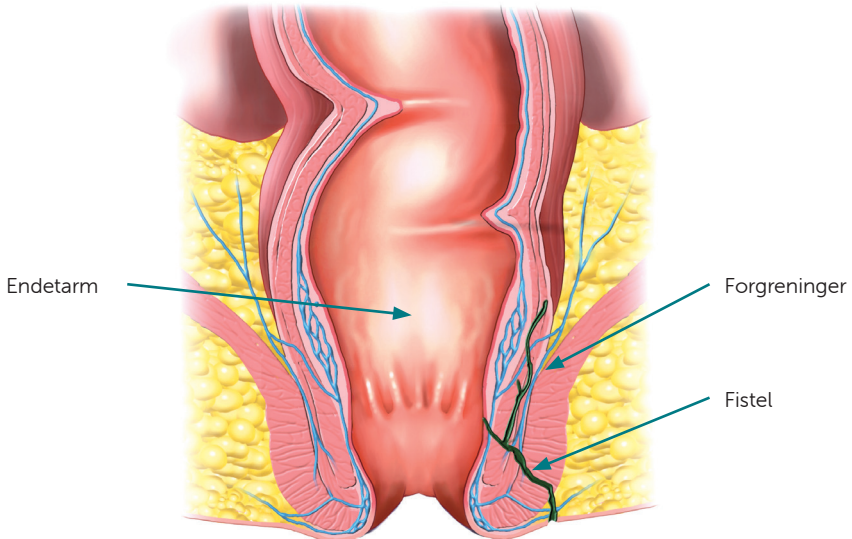
Overfladiske fistler heler som regel efter én operation, men dybere fistler kræver ofte flere operationer, inden du opnår varig heling.

Forberedelse

Vi anbefaler, at du inden operationen har læst denne folder samt folderen "Generel vejledning i forbindelse med din operation".

Faste

Operationen foregår i fuld bedøvelse, og du skal møde fastende til operationen.

Pause med medicin

Se angående dette i folderen "Vanlig medicin i forbindelse med din operation".

Udrensning

Endetarmen skal være tom inden operationen. Du skal derfor i forvejen have købt et 120 ml. Klyx på apoteket, som du skal anvende om morgenen på operationsdagen. Følg vejledningen i pakken.

Dagkirurgi (ambulant)

Operationen bliver lavet som dagkirurgi, og du kan forvente at blive udskrevet nogle timer senere samme dag.

Operation

Operationen varer ca. 1/2 time og foregår i fuld bedøvelse med mindre andet er aftalt.

Under operationen foretages der en ultralydsscanning af endetarmen og lukkemusklen for at se, om der er dybere beliggende bylder eller fistler.

Er der en fistel, som inddrager for meget af lukkemusklen, kan den ikke åbnes uden en betydelig risiko for at ødelægge lukkemusklen og derved forårsage inkontinens for afføring (ufrivillig afføring). I disse tilfælde vælger vi at anlægge et lille silikonebændel som dræn af fistelgangen i en

periode. Senere laver vi den endelige operation, hvor fistlens indre åbning bliver lukket. Denne lukning forstærkes samtidig ved at dække den med lidt af endetarmens slimhinde.

Der bliver lagt lokalbedøvelse i såret ved operationens afslutning.

Efter operationen

Efter operationen taler du med speciallægen og sygeplejersken, som informerer om planen og evt. forholdsregler i tiden efter operationen.

Efter udskrivelsen

Smerter

De første dage kan der være smerter og ømhed. Du kan tage almindelig smertestillende håndkøbsmedicin.

Sår

Såret vil sive de første uger. For at holde såret rent skal du skylle det med en håndbruser dagligt og i forbindelse med afføring, indtil det er helet. Hvis der er anlagt dræn, vil der ikke være særlige forholdsregler. Almindeligt hygiejnebind kan bruges som sugende forbindelse.

Bad

Du kan tage bad som du plejer. Undgå karbad og svømmehal indtil såret er helet op.

Dræn i fistel

Hvis der er lagt et dræn i en fistel, vil der ikke være nogen væsentlig ændring ud over tilstedeværelsen af silikonebændlen. Drænet ligger nærmest som en løs elastik gennem fistlen og endetarmsåbningen, og du vil stort set ikke kunne mærke det. Drænet skal ligge der i 3 måneder eller længere, inden fistlens indre åbning kan lukkes ved en ny operation.

Ved denne operation er du muligvis indlagt natten over.

Kost

Du kan spise almindelig kost.

Afføring

Vi anbefaler, at du tager afføringsmedicin for at holde afføringen blød. Personalet kan vejlede dig eller du kan få vejledning på apoteket.

Fysisk aktivitet

Daglige gøremål kan du genoptage, når det ikke medfører gener i operationsområdet. Sport og større fysisk aktivitet bør begrænses i op til 1 måned efter samråd med speciallægen.

Arbejde og sygemelding

Tidspunkt for genoptagelse af arbejde og fysisk aktivitet afhænger meget af indgrebets størrelse og belastningen forbundet med arbejdet eller aktiviteten. Tal med speciallægen om, hvad der er aktuelt for dig.

Ambulant opfølgning

Du får en tid til ambulant opfølgning hos speciallægen efter 2 - 4 uger afhængig af operationens art og efter behov.

Mulige bivirkninger og komplikationer

Fortsat betændelse i såret

I nogle tilfælde kan der opstå vedvarende betændelse omkring et åbnet sår. I disse tilfælde vil der være tiltagende rødme og ømhed af den omkringliggende hud samt feber. Hvis der opstår betændelse, skal såret tilses og renses. Ofte vil der blive startet antibiotikabehandling.

Inkontinens

Inkontinens for luft eller afføring ses sjældent (under 5 %) med mindre, der bliver skåret i en større del af lukkemusklen.

Egne notater

Egne notater

Aleris Hospitaler - Vest

Aalborg

Sofiendalsvej 97
DK - 9200 Aalborg SV
Tlf. +45 3637 2750
aalborg@aleris.dk

Esbjerg

Bavnehøjvej 2
DK - 6700 Esbjerg
Tlf. +45 3637 2700
esbjerg@aleris.dk

Aarhus

Brendstrupgårdsvej 21 A, 1. sal
DK - 8200 Aarhus N
Tlf. +45 3637 2500
aarhus@aleris.dk

Herning

Poulsgade 8, 2. sal
DK - 7400 Herning
Tlf. +45 3637 2600
herning@aleris.dk

Aleris Hospitaler - Øst

København

Gyngemose Parkvej 66
DK - 2860 Søborg
Tlf. +45 3817 0700
kobenhavn@aleris.dk

Ringsted

Haslevvej 13
DK - 4100 Ringsted
Tlf. +45 5761 0914
ringsted@aleris.dk

www.aleris.dk

KJHD 20
KJHD 30
KJHD 96